

Mánudaginn 21. maí 1990.

Nr. 146/1989. **Saga-film hf.**

(Gísli Baldur Garðarsson hrl.)

gegn

Þrotabúi Nesco-framleiðslufélags hf.

(Gestur Jónsson hrl.).

Gjaldþrotaskipti. Riftun.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Hrafn Bragason og Hjörtur Torfason og Gunnar M. Guðmundsson settur hæstaréttardómari.

Áfrýjandi hefur skotið máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 24. apríl 1989. Krefst hann sýknu af kröfum stefnda og málskostnaðar í héraði og fyrir Hæstarétti.

Stefndi krefst staðfestingar á hinum áfrýjaða dómi og málskostnaðar fyrir Hæstarétti.

Stefndi er þrotabúi hlutafélags, er ber nafnið Nesco-framleiðslufélag hf. og starfaði að sölu og framleiðslu á hljómflytnings- og útvarpstækjum og öðrum rafeindatækjum hér á landi og erlendis. Á miðju ári 1987 var rekstri félagsins skipt upp á milli þriggja nýrra hlutafélaga, er einnig notuðu auðkennið Nesco, og var gerður um það samningur við hvert um sig. Voru þetta Nesco-Xenon hf., er tók við starfsemi erlendis, Nesco-Kringlan hf., er tók við verslunaraðstöðu í húsi Kringlunnar í Reykjavík, og Nesco-Laugavegur hf., er tók við annarri starfsemi innanlandsdeildar félagsins að meðtalinni verslun við Laugaveg í Reykjavík. Var samningur félagsins við Nesco-Laugaveg hf. gerður 24. júlí 1987 og kvað meðal annars á um kaup hins síðarnefnda á öllum vörubirgðum innanlandsdeildar Nesco-framleiðslufélags hf., eins og þær yrðu samkvæmt vörutalningu 1. ágúst s.á.

Í máli þessu er deilt um uppgjör á skuld, er stofnað var til við áfrýjanda síðla árs 1986, en áfrýjandi hafði þá sem oftari tekið að sér gerð auglýsingakvikmyndar á vegum Nesco til sýningar í sjónvarpi fyrir jólin. Engar beinar upplýsingar liggja frammi um heildarfjárhæð skuldarinnar eða upphaflegan frágang þessara við-

skipta, en óumdeilt er, að þau voru gerð við Nesco-framleiðslufélag hf. Fram er og komið, að félagið innti af höndum tvær greiðslur til áfrýjanda upp í skuld á fyrri hluta árs 1987, aðra 14. apríl með afhendingu á Orion-myndbandstæki, að verðmæti 43.900 krónur, og hina 22. júní með afhendingu á Xenon-myndbandstæki og Akai-myndbandstæki, að verðmæti samanlagt 84.800 krónur.

Haustið 1987 var þess aftur farið á leit við áfrýjanda, að gerð yrði auglýsingakvikmynd fyrir Nesco. Tiltók framkvæmdastjóri áfrýjanda fyrir dómi, að þetta hefði verið í októbermánuði, og kvað verkbeiðnina hafa komið frá auglýsingastofu, er þá vann fyrir Nesco-Kringluna hf. Hann kvaðst hafa gert það að skilyrði, að gengið yrði frá nefndri skuld ársins 1986, áður en verkinu yrði lokið.

Um viðskiptin er það síðan upplýst, að áfrýjanda voru afhent þrjú tæki frá Nesco, að verðmæti samtals 147.700 krónur, í desembermánuði 1987. Er þetta staðfest með handrituðum móttökukvittunum, dagsettum 14., 21. og 23. desember, og bera þær með sér, að starfsmaður Nesco-framleiðslufélags hf. hafi staðið að afhendingunni eða fylgt því fram, að hún ætti sér stað. Viðurkennt er, að tækin hafi gengið til greiðslu upp í fyrrnefnda skuld við áfrýjanda með þessu verðmæti, og er þetta hin umdeilda greiðsla, sem stefndi krefst riftunar á.

Eins og lýst er í hinum áfrýjaða dómi, voru kaup Nesco-Laugavegar hf. á vörubirgðum Nesco-framleiðslufélags hf. samkvæmt samningnum frá 24. júlí 1987 gerð upp með þeim hætti í desember s.á., að fyrrnefnda félagið lagði til varning sem svaraði kaupverðinu, og var hann afhentur ýmsum kröfuhöfum hins síðarnefnda til greiðslu á skuldum þess. Ljóst er af gögnum málsins, að hin umdeilda greiðsla til áfrýjanda var af þessum varningi. Ósannað er, að tæki áfrýjanda hafi verið úr upphaflegum birgðum Nesco-Laugavegar hf., en hins vegar er ljóst, að andvirði þeirra var fært til greiðslu á jafnhárri fjárhæð af umsömdu kaupverði þeirra birgða. Að auki gefa gögnin til kynna, að sjálf greiðslan til áfrýjanda hafi farið um hendur Nesco-framleiðslufélags hf. Ber að fallast á það með héraðsdómara, að þáttur Nesco-Laugavegar hf. í afhendingunni skipti ekki máli gagnvart áfrýjanda.

Varningur sá, er áfrýjanda var afhentur í desember 1987, er ekki

venjulegur greiðslueyrir í viðskiptum eins og þeim, sem hér var um að ræða, og hefur áfrýjanda ekki tekist að sanna, að svo hafi verið í þessu tilviki. Meðal annars hefur hann ekki tilfært önnur dæmi um þennan greiðsluhátt milli aðilanna en þær greiðslur frá sama ári, sem fyrr var getið.

Samkvæmt þessu á krafa stefnda um riftun hinnar umdeildu greiðslu á grundvelli 1. tl. 54. gr. gjaldþrotalaga nr. 6/1978 að ná fram að ganga, eins og lýst er í hinum áfrýjaða dómi. Ber að staðfesta dóminn með vísan til þeirra atvika, sem að framan voru rakin.

Eftir þessum úrslitum ber áfrýjanda að greiða stefnda málskostnað fyrir Hæstarétti, er ákveðst 50.000 krónur.

D ó m s o r ð:

Hinn áfrýjaði dómur á að vera óraskaður.

Áfrýjandi, Saga-film hf., greiði stefnda, þrotabúi Nesco-framleiðslufélags hf., 50.000 krónur í málskostnað fyrir Hæstarétti.

Dómi þessum ber að fullnægja að viðlagðri aðför að lögum.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 5. apríl 1989.

1.0

Mál þetta, sem tekið var til dóms að loknum munnlegum málflutningi fimmtudaginn 30. mars sl., hefur þrotabúi Nesco-framleiðslufélags hf., kt. 480481-0469, höfðað fyrir bæjarþinginu með stefnu, birtri 20. september 1988, á hendur Saga-film hf., kt. 590578-0109, Vatnagörðum 4, Reykjavík.

Dómkröfur stefnanda eru þessar:

1. Að rift verði með dómi greiðslu á skuld Nesco-framleiðslufélags hf. við stefnda, að fjárhæð kr. 147.700, sem fram fór 21. desember 1987 með afhendingu á 1 stk. Grundig-T55-340 og 2 stk. Orion-4015.

2. Að stefndi verði dæmdur til þess að greiða stefnanda kr. 147.700 með 22% ársvöxtum frá 21. desember 1987 til 11. febrúar 1988, með 23% ársvöxtum frá þeim degi til 21. febrúar 1988, með 22% ársvöxtum frá þeim degi til 1. mars 1988, með 19% ársvöxtum frá þeim degi til 11. júní 1988, með 23% ársvöxtum frá þeim degi til 21. júní 1988, með 24% ársvöxtum frá þeim degi til 1. ágúst 1988, með 56,4% ársvöxtum frá þeim degi til 1. september 1988, með 49,2% ársvöxtum frá þeim degi til stefnubirtingardags, en með dráttarvöxtum samkvæmt 10. gr. laga nr. 25/1987 frá þeim

degi til greiðsludags. Áföllnum vöxtum sé heimilt að bæta við höfuðstól samkvæmt 12. gr. laga nr. 25/1987.

3. Að stefndi verði dæmdur til þess að greiða stefnanda málskostnað samkvæmt gjaldskrá Lögmannafélags Íslands að viðbættu söluskattsálagi og að málskostnaðarfjárhæðin beri dráttarvexti samkvæmt III. kafla laga nr. 25/1987 frá 15. degi eftir dómsuppsögu til greiðsludags.

Endanlegar dómkröfur stefnda eru þær, að hann verði sýknaður af öllum kröfum stefnanda í málinu og að stefnandi verði dæmdur til að greiða honum málskostnað samkvæmt gjaldskrá Lögmannafélags Íslands að viðbættu söluskattsálagi og að málskostnaðarfjárhæðin beri dráttarvexti samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 frá 15. degi eftir dómsuppsögu til greiðsludags.

Sáttaumleitanir fyrir dómi hafa ekki borið árangur.

2.0

Stefnandi kveður málavexti vera þá, að með úrskurði, uppkveðnum 6. janúar 1988 í skiptarétti Reykjavíkur, hafi bú Nesco-framleiðslufélags hf., nnr. 6612-0376, verið tekið til gjaldþrotaskipta. Innköllun til kröfuhafa hafi verið birt í Lögbirtingablaði 29. janúar 1988, og hafi kröfulýsingarfresti lokið 29. mars 1988. Fyrsti skiptafundur í þrotabúinu hafi verið haldinn 29. apríl 1988. Á þeim fundi hafi Gestur Jónsson hrl. verið kosinn skiptastjóri þrotabúsins. Á fundinum hafi verið samþykkt heimild til skiptastjórans til að höfða mál til riftunar á greiðslum skulda Nesco-framleiðslufélags hf., teldi hann grundvöll riftunar samkvæmt VIII. kafla gjaldþrotalaga vera fyrir hendi.

Í lok júní 1988 hafi skiptastjóri fengið í hendur gögn frá fyrrum forsvarsmanni hins gjaldþrota félags, sem sýni, að hið gjaldþrota félag hafi í desember 1987 greitt hluta skulda sinna með vörum. Alls hafi verið um að ræða vörur að verðmæti kr. 2.553.709 miðað við útsöluverð, og muni alls 16 aðilar hafa fengið vörur sem greiðslu á kröfum sínum.

Með bréfi, dagsettu 4. júlí 1988, hafi skiptastjóri þrotabúsins tilkynnt um riftun á þessum greiðslum. Hafi jafnframt verið gerð krafa um skil á andvirði hinna seldu muna, eins og það hafi verið á greiðsludegi, ásamt dráttarvöxtum til endurgreiðsludags. Þann 29. ágúst 1988 hafi skiptastjóri breytt kröfugerð sinni á þann veg, að fallist hafi verið á að taka við endurgreiðslunni sem höfuðstól auk innlánsvaxta Landsbanka Íslands frá frestdegi til greiðsludags. Áskilinn hafi verið réttur til þess að krefja um dráttarvexti og kostnað, yrði ekki orðið við kröfunni innan viku frá dagsetningu bréfsins. Þegar hafi verið gengið frá máli 7 aðila, en hinir 9 hafi ekki fallist á riftunina með því að endurgreiða samkvæmt kröfu búsins.

Stefndi sé meðal þeirra, er ekki hafi orðið við kröfu stefnanda. Hann

hafi hinn 21. desember 1987 tekið við vörum, að útsöluverði kr. 147.700, en það hafi verið 1 stk. Grundig-T55-340 á kr. 55.900 og 2 stk. Orion-4015 (1 stk. á kr. 45.900) á kr. 91.800. Tækin hafi verið notuð til greiðslu skuldar, sem talin hafi verið jafngilda stefnufjárhæð málsins.

3.0

Stefnandi segir málsástæður vera þær, að á þeim tíma, sem greiðslan hafi farið fram, muni hið síðar gjaldþrota félag hafa selt allan rekstur og nánast allar eignir sínar og verið hætt starfsemi. Félagið hafi skuldað hundruð milljóna króna, og hafi vitneskja um það verið almenn, m.a. vegna fréttu í fjölmiðlum. Forsvarsmönnum hins gjaldþrota félags og stefnanda hljóti að hafa verið kunnugt um eða hafa mátt vera kunnugt um yfirvofandi gjaldþrot félagsins.

Það sé mat stefnanda, að greiðsla skuldarinnar hafi farið fram með óvenjulegum greiðslueyri og að greiðslan hafi á ótilhlýðilegan hátt verið stefnda til hagsbóta á kostnað annarra kröfuhafa. Þetta hafi stefnda verið ljóst eða mátt vera ljóst. Stefnskrafan nemi útsöluverði hinna afhentu tækja á afhendingardegi.

Ef stefndi krefjist þess, muni stefnandi viðurkenna sem almenna kröfu á kröfuskra þrotabúsins fjárhæð jafna höfuðstól endurgreiðslunnar með vöxtum til 6. janúar 1988.

Vaxtakrafan sé um almenna innlánsvexti Landsbanka Íslands frá greiðsludegi til 1. ágúst 1988, en um dráttarvexti frá þeim degi til greiðsludags. Gjaldldagi endurgreiðslunnar hafi ekki verið síðar en við móttöku riftunarbréfs skiptastjóra frá 4. júlí 1988 og réttur til dráttarvaxta samkvæmt 9. gr. laga nr. 25/1987 fyrir hendi frá þeim degi. Umboð skiptastjóra til málshöfðunar sé byggt á 1. tl. 91. gr. laga nr. 6/1978, sbr. 112. gr. sömu laga, og á skiptafundi í þrotabúinu þann 29. apríl 1988 hafi jafnframt verið samþykkt heimild til skiptastjóra til málshöfðunarinnar.

Krafan um riftun á greiðslu skuldarinnar sé reist á 1. mgr. 54. gr. og 61. gr. laga nr. 6/1978, sbr. 62. og 63. gr. sömu laga. Málskostnaðarkrafan styðjist við 177. gr. laga nr. 85/1936 og 21. gr. laga nr. 54/1988.

4.0

Stefndi segir málavexti vera þá, að fyrrum forsvarsmenn stefnanda hafi átt margvísleg viðskipti við stefnda um langt árabil. Stefndi hafi framleitt ýmsar gerðir auglýsinga fyrir Nesco, án þess að fram kæmi, að viðsemjandinn væri fleiri en eitt fyrirtæki. Íðulega hafi verið greitt fyrir þessa þjónustu með skuldajöfnuði vegna úttekta stefnda hjá Nesco á vörum og búnaði, sem stefndi hafi notað við framleiðslu sína.

Í desember 1987 hafi forsvarismaður Nesco komið til stefnda og beðið

um, að unnin yrði auglýsingakvikmynd fyrir fyrirtækið. Forsvarsmenn stefnda hafi tekið verkið að sér með því skilyrði, að eldri skuld yrði greidd. Verkbeiðandi hafi þá sagt, að erfitt kynni að verða með greiðslu, þar sem allt fjármagn fyrirtækisins hefði að venju verið notað til þess að leysa inn vörur fyrir jólin. Hafi verkbeiðandi spurt stefnda að því, hvort fyrirtækið vantaði ekki einhver tæki, og hafi orðið úr, að ákveðin hafi verið kaup á þeim tækjum, sem um ræði í máli þessu.

5.0

Málsástæður þær, sem stefndi ber fram til stuðnings dómkröfum sínum, eru fyrst og fremst þessar:

1. Það er helsta málsástæða stefnda, að stefndi sé ekki réttur aðili að þessu máli. Svo sem fram komi á framlögðu skjali, hafi verið gerður samningur við Nesco-Laugaveg hf. um kaup á þessum tækjum, enda hafi það fyrirtæki verið í viðskiptum við stefnda. Úttekt úr búi Nesco-framleiðslufélags hf., sem mál þetta fjalli um, hafi þannig ranglega verið skrifuð á stefnda í stað Nesco-Laugavegar hf., sem hafi tekið að sér að gera upp kröfu stefnda, til þess að framhald gæti orðið á viðskiptum.

2. Tengsl Nesco-framleiðslufélags hf. og Nesco-Laugavegar hf. hafi verið slík, að stefndi hafi á engan hátt getað gert greinarmun á þessum fyrirtækjum. Á afriti kaupsamnings aðila um tækin komi fram nöfnin Nesco hf., Nesco-Laugavegur hf. og Nesco Manufacturing hf. Verslunarstjóri Nesco á Laugavegi, sem væntanlega hafi þá verið starfsmaður Nesco-Laugavegar hf., hafi annast þessi viðskipti fyrir Nesco, og hafi forsvarsmenn stefnda verið í góðri trú.

3. Verði ekki fallist á fyrrgreinda málsástæðu um aðilaskort, er því haldið fram, að á þeim tíma, sem viðskiptin hafi verið gerð, hafi þau að öllu leyti verið eðlilegur þáttur í viðskiptum fyrirtækjanna. Þau hafi verið gerð með hagsmuni beggja fyrirtækjanna fyrir augum. Því hafi hér virst um venjulega greiðslu að ræða eftir atvikum.

4. Gerð auglýsingarinnar í desember hafi verið nauðsynleg fyrir Nesco. Hún hafi verið forsenda þess, að fyrirtækið gæti aflað tekna með eðlilegum hætti í jólasölinni. Starf stefnda fyrir fyrirtækið hafi þannig miðað að því að bæta hag búans með því að stuðla að sölu á þeim vörum, sem fyrirtækið hafi flutt inn.

5. Stefnda hafi ekki verið kunnugt um yfirvofandi gjaldþrot félagsins. Blaðaskrif um vonda stöðu Nesco hafi á þessum tíma engin nýlunda verið. Slík blaðaskrif hafi komið upp öðru hverju allt frá síðari hluta síðasta áratugar. Vitneskja um það, að félagið skuldaði verulegar fjárhæðir, hafi alls ekki verið almenn.

6. Greiðslan hafi verið innt af hendi með vöruskiptum, sem ekki hafi

getað talist óeðlilegt eða óvenjulegt í viðskiptum þessara aðila og þá ekki ótilhlýðilegt. Svo sem fram komi í málskjöllum, séu fordæmi fyrir því, að nákvæmlega eins hafi áður verið gengið frá greiðslum.

Auk áður tilvitnaðra lagagreina ber stefndi fyrir sig 45. og 178. gr. laga nr. 85/1936.

6.0

Svo sem fram kemur af samkomulagi, dagsettu 24. júlí 1987, gerðu Nesco-framleiðslufélag hf. og Nesco-Laugavegur hf. með sér samkomulag um kaup á vörubirgðum innanlandsdeildar Nesco-framleiðslufélags hf., eins og þær munu hafa verið samkvæmt vörutalningu 1. ágúst 1987. Skyldu þær seljast á kostnaðarverði, og skyldi nánara samkomulag um kaupverð og aðra skilmála vörubirgðanna gert eftir vörutalninguna. Uppgjör á vörubirgðum þessum fór svo fram 3. desember 1987. Umsamið kaupverð vörubirgðanna var ákveðið að smásöluverðmæti kr. 2.500.000 Skyldi Nesco-Laugavegur hf. greiða kaupverð vörubirgðanna með varningi, að smásöluverðmæti kr. 2.500.000, sem stefnandi fengi afhentan á tímabilinu 1. til 23. desember 1987. Í uppgjöri þessu er einnig að finna önnur ákvæði, er ekki þykir ástæða til að fjalla um í máli þessu.

Af skjöllum málsins má einnig ráða, að af hálfu Nesco-Laugavegar hf. var í desember 1987 afgreiddur varningur til hinna ýmsu kröfuhafa stefnanda. Var heildarfjárhæð reikninga, gerðra vegna þessara afhendinga, kr. 2.553.709, en með veittum afslætti urðu eftirstöðvarnar kr. 2.229.179. Krafa sú, er mál þetta snýst um, var ein þessara afhendinga á varningi.

Ekki fer á milli mála, að markmið greinds uppgjörs á keyptum vörubirgðum var það, að þær yrðu greiddar með varningi, sem afhendast skyldi kröfuhöfum stefnanda. Í þessu sambandi ber að líta til þess, að kaupsamningur sá, er gerður var vegna varningsins, var bæði í nafni Nesco Manufacturing hf. og Nesco-Laugavegar hf. Liggur því ljóst fyrir, að ætlun aðila hafi verið þessi. Samkvæmt því, sem nú hefur verið rakið, verður ekki fram hjá því horft, að greindar vörubirgðir í eigu Nesco-framleiðslufélags hf. hurfu úr búinu til Nesco-Laugavegar hf. og andvirði þeirra lenti með óbeinum hætti til kröfuhafa búsins.

Verður því næst að líta til þess, hvort greiðslur þessar hafi verið riftanlegar á grundvelli 1. mgr. 54. gr. og 61. gr. laga nr. 6/1978, sbr. 62. og 63. gr. sömu laga, svo sem stefnandi heldur fram, en í stefnu segir hann svo orðrétt: „Það er mat stefnanda að greiðsla skuldarinnar hafi farið fram með óvenjulegum greiðslueyri og að greiðslan hafi á ótilhlýðilegan hátt verið stefnda til hagsbóta á kostnað annarra kröfuhafa. Um þetta hafi stefnda verið ljóst eða mátt vera ljóst...“

Samkvæmt 1. tl. 54. gr. gjaldþrotalaga nr. 6/1978 er heimiluð riftun á greiðslu skuldar á síðustu 6 mánuðum fyrir frestdag, m.a., ef greitt er með óvenjulegum greiðslueyri, nema greiðslan hafi vírst venjuleg eftir atvikum. Er regla þessi hlutlæg riftunarregla. Ljóst er, að málið snýst um greiðslu skuldar, sem ekki er sem slík umdeild milli málsaðila og til komin, áður en afhending umrædds varnings átti sér stað. Þegar svara skal því, hvort greiðslueyririnn hafi verið óvenjulegur í þessu sambandi, verður að gæta að því, hvort aðilar hafi í upphafi lagt til grundvallar, að notaður yrði umræddur varningur til greiðslu skuldarinnar.

Stefndi fullyrðir, að á þeim tíma, sem viðskiptin hafi verið gerð, hafi þau að öllu leyti verið eðlilegur þáttur í viðskiptum fyrirtækjanna. Þau hafi verið gerð með hagsmuni beggja fyrirtækjanna fyrir augum, og því hafi vírst um venjulega greiðslu að ræða eftir atvikum. Að greiðslan hafi verið innt af hendi með vöruskiptum, hafi ekki getað talist óeðlilegt eða óvenjulegt í viðskiptum þessara aðila og þá ekki ótilhlýðilegt. Hefur stefndi lagt fram skjöl, er hann telur, að sýni fordæmi fyrir því, að nákvæmlega eins hafi áður verið gengið frá greiðslum.

Samkvæmt framlögðum skjölum kemur fram, að um var að ræða skuld, sem Nesco-framleiðslufélag hf. skuldaði stefnda, væntanlega vegna auglýsingagerðar hans fyrir félagið. Afhending varnings til greiðslu peningaskuldar verður að öllu jöfnu ekki talinn venjulegur greiðslueyri í þessu sambandi. Fram kom við munnlegar skýrslutökur fyrir dómi, að skuldir Nesco-framleiðslufélags hf. við stefnda hafi a.m.k. stundum verið greiddar með tækjum, en ekki alltaf. Hefur það væntanlega verið samkomulag aðila, að greiða mætti skuldir með tækjum og það skyldi gert að svo miklu leyti sem aðilar hefðu áhuga á og treystu sér til. Greinarmun verður að gera á því annars vegar, hvort ákveðið sé milli verslunaraðila, að stefnt skuli að sem mestum vöru- og þjónustuskiptum milli þeirra, eða að greidd skuli skuld með ótilgreindum vörum, eftir því sem henta þyki, og hins vegar því, að samið sé um greiðslu ákveðinnar skuldar með ákveðnum og nánar tilgreindum vörum. Skuld sú, sem um ræðir í máli þessu, mun hafa verið frá árinu 1986, en forsvarsmaður stefnda, Jón Þór Hannesson framkvæmdastjóri, sem gaf munnlega skýrslu fyrir dómi, taldi, að um það hafi verið samið í október 1987, að greitt yrði með tækjum.

Þótt ekki sé dregið í efa, að umrædd tæki hafi komið stefnda að notum, hefur stefnda ekki tekist að sýna fram á, að þessi greiðslumáti hafi verið rik venja innan þessarar starfsgreinar eða í viðskiptum aðila. Þar sem fyrir liggur í málinu, að um óvenjulegan greiðslueyri var að ræða, hvílir sönnunarbyrðin hjá stefnda fyrir því, að greiðslan hafi vírst venjuleg eftir atvikum. Gegn andmælum stefnanda verður ekki talið, að stefnda hafi tekist að sanna þá staðhæfingu sína. Greiðsla á skuldinni með öðrum greiðslu-

eyri en krafan samkvæmt efni sínu hljóðaði upp á verður því að teljast óvenjulegur greiðslueyrir í þessu sambandi.

Með tilvísun til þessa verður þegar af þeim ástæðum, sem greindar hafa verið, að fallast á heimild stefnanda til riftunar. Aðild Nesco-Laugavegar hf. að þessum lögskiptum þykir, eins og áður er greint frá, ekki hafa áhrif á riftunarheimildina, þar sem tilgangurinn var að greiða skuld stefnanda. Skal því næst vikið að endurgreiðslukröfu stefnanda.

7.0

Stefnandi byggir endurgreiðslukröfu sína m.a. á 62. gr. gjaldþrotalaga. Samkvæmt 1. málslíð þess ákvæðis ber þeim, sem hag hafði af ráðstöfun eða réttargerð, að greiða búinu fé, sem svarar til þess, er greiðsla búsins hefur orðið honum að notum, þó ekki hærri fjárhæð en tjóni búsins nemur. Markmið ákvæðisins er að gera riftunarþola eins settan og hin riftanlega ráðstöfun hefði aldrei farið fram. Því verður að telja rétt, að stefndi greiði búinu fé, sem svari til verðmætis greiðslu á riftunardegi. Telja verður tjón búsins verðmæti greiðslu á þeim degi, er ráðstöfun var gerð, auk vaxta, og virðast báðir málsaðilar vera þeirrar skoðunar, að miða eigi við þá fjárhæð, þ.e. útsöluverð tækjanna auk vaxta frá ráðstöfunardegi. Enn fremur ber að fallast á vaxtahæð samkvæmt kröfu stefnanda, en þó beri krafan ekki dráttarvexti fyrr en 4. ágúst 1988, þ.e. mánuði frá dagsetningu riftunarbréfs, sbr. 9. og 15. gr. laga nr. 25/1987.

Samkvæmt úrslitum málsins þykir rétt, að stefndi greiði stefnanda kr. 45.000 í málskostnað, þ.m.t. söluskatt.

Lögmaður stefnanda var Gestur Jónsson hrl., og lögmaður stefnda var Gísli Baldur Garðarsson hrl.

Dóminn kvað upp Jón L. Arnalds borgardómari.

D ó m s o r ð:

Greiðslu á skuld Nesco-framleiðslufélags hf. við stefnda, Saga-film hf., að fjárhæð kr. 147.700, sem fram fór 21. desember 1987 með afhendingu á 1 stykki Grundig-T55-340 og 2 stykkjum Orion-4015, er rift.

Stefndi, Saga-film hf., greiði stefnanda, þrotabúi Nesco-framleiðslufélags hf., kr. 147.700 með 22% ársvöxtum frá 21. desember 1987 til 11. febrúar 1988, með 23% ársvöxtum frá þeim degi til 21. febrúar 1988, með 22% ársvöxtum frá þeim degi til 1. mars 1988, með 19% ársvöxtum frá þeim degi til 11. júní 1988, með 23% ársvöxtum frá þeim degi til 21. júní 1988, með 24% ársvöxtum frá þeim degi til 1. ágúst 1988, með 26% ársvöxtum frá þeim degi til 4. ágúst 1988, með 56,4% ársvöxtum frá þeim degi til 1. september 1988, með 49,2% árs-

vöxtum frá þeim degi til 20. september 1988 og með dráttarvöxtum samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 frá þeim degi til greiðsludags og kr. 45.000 í málskostnað, þ.m.t. söluskatt.

Vextir af málskostnaði án söluskatts reiknist samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 frá 15. degi eftir uppkvaðningu dóms þessa.

Áfallnir vextir bætist við höfuðstól skuldar á 12 mánaða fresti samkvæmt 12. gr. laga nr. 25/1987.

Dómi þessum ber að fullnægja innan 15 daga frá lögbirtingu hans að telja að viðlagðri aðför að lögum.
